

nominał – 1 lit
metal – miedzionikiel
stempel – zwykły
średnica – 22,30 mm
masa – 6,25 g
wielkość emisji (nakład) – 1.000.000 szt.

Jubileusz 600-lecia jednej z najbardziej znanych bitew średniowiecznej Europy – bitwy pod Grunwaldem, obchodzony jest również na Litwie. Bank Litwy upamiętni to ważne wydarzenie emisją monet kolekcjonerskich o nominałach 1 lit, 50 litów i 500 litów.

nominał – 50 litów
metal – Ag 925/1000
stempel – lustrzany
średnica – 38,61 mm
masa – 28,28 g
wielkość emisji (nakład) – 10.000 szt.

nominał – 500 litów
metal – Au 999,9/1000
stempel – lustrzany
średnica – 33,00 mm
masa – 31,10 g
wielkość emisji (nakład) – 5.000 szt.

Narodowy Bank Polski

ma wyłączne prawo emitowania znaków
pieniężnych w Polsce.

Oprócz **monet i banknotów powszechnego obiegu** NBP emituje także **monety i banknoty kolekcjonerskie**.

Emisja wartości kolekcjonerskich stanowi okazję zarówno do upamiętniania ważnych historycznych rocznic i postaci, jak i do rozwijania zainteresowań polską kulturą, nauką i tradycją.

Od 1996 roku NBP emituje także **dwuzłotowe monety okolicznościowe** powszechnego obiegu **ze stopu Nordic Gold**.

Wszystkie monety i banknoty emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

Monetami „Grunwald” i „Kłuszyn” NBP rozpoczyna emisję nowej serii monet zatytułowanej „Wielkie Bitwy”.

Informacje o planie emisji znajdują się na stronie:

www.nbp.pl/monety

Sprzedaż monet kolekcjonerskich emitowanych przez NBP jest prowadzona wyłącznie w formie aukcji internetowych w serwisie „Kolekcjoner” pod adresem:

www.kolekcjoner.nbp.pl

 KOLEKCJONER

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Polskiej S.A. w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

NBP

Narodowy Bank Polski

monety

W I E L K I E B I T W Y

Grunwald i Kłuszyn

Wielkie Bitwy: Grunwald i Kluszyń

Bitwa pod Grunwaldem 1410

- Jedną z największych bitew w średniowiecznej Europie była bitwa pod Grunwaldem stoczona 15 lipca 1410 r. Polsko-litewskie siły dowodzone przez króla Władysława Jagiełłę liczyły około 45 tysięcy zbrojnych, głównie jazdy. Krzyżacy pod wodzą wielkiego mistrza Ulryka von Jungingena wystawili około 16 tysięcy jazdy i 5 tysięcy piechoty. Moment rozpoczęcia bitwy został wybrany przez króla, który opóźniając rozpoczęcie boju, doprowadził do zmęczenia Krzyżaków rozstawionych od rana w szykach bojowych. Około południa bitwa rozpoczęła się dwukrotnym wystrzałem z krzyżackich armat. W tym momencie do boju ruszyły oddziały litewsko-ruskie, które po wybiciu artylerzystów starły się z ciężkozbrojną jazdą zakonną. Po godzinnej walce Litwini rzucili się do ucieczki – prawdopodobnie był to celowy manewr, który miał za zadanie wciągnąć w pułapkę lewe skrzydło armii krzyżackiej. Wskazuje na to późniejszy powrót na pole bitwy wojsk litewskich, które wybiły rozsypanych w bezładnym pościgu nieprzyjaciół.
- Główne siły wojsk koronnych weszły do bitwy z pewnym opóźnieniem. Zgodnie z ówczesną taktyką poszczególne oddziały i chorągwie były uformowane w głębokie kolumny poprzedzane klinem złożonym z najlepszych rycerzy. Taki szyk zapewniał dużą manewrowość i umożliwiał wycofanie się chorągwi po nieudanej

szarży, a także dawał możliwość zaopatrzenia się w nowe kopie w miejsce skruszonych.

- Po sześciogodzinnym boju Polacy, wsparci przez powracające oddziały litewskie księcia Witolda, otoczyli wojska zakonne. W walce poległ Ulryk von Jungingen i wielu dostojników zakonnych, a szeregi krzyżackie rzuciły się do panicznej ucieczki. Szturmem zdobyto otoczony wozami obóz krzyżacki.
- Po bitwie wyruszone pod Malbork, wówczas będący twierdzą nie do zdobycia. Po krótkim i bezskutecznym oblężeniu wojska Jagiełły powróciły do Polski.
- Rezultatem bitwy pod Grunwaldem był pokój zawarty w Toruniu w 1411 r. Choć warunki pokoju były niewspółmierne do skali zwycięstwa, to jednak satysfakcjonował on Polskę i Litwę, gdyż dawał im terytoria, o które toczyła się wojna.

Bitwa pod Kluszyńem 1610

- Bitwa pod Kluszyńem stanowiła apogeum trwającego 9 lat konfliktu polsko-moskiewskiego. Polska, realizując dynastyczne plany króla Zygmunta III Wazy, zaangażowała się w otwarty konflikt ze wschodnim sąsiadem. Wsparcie udzielone carowi przez króla Szwecji Karola IX skłoniło króla Zygmunta III do

rozpoczęcia we wrześniu 1609 r. działań wojennych w państwie moskiewskim. Pierwszym celem miało być zdobycie Smoleńska. W maju 1610 r. car rozpoczął przygotowania do odsieczy miasta – zgromadził ponad 30 tysięcy żołnierzy dowodzonych przez jego brata Dymitra Szujskiego i około 8 tysięcy cudzoziemskich sojuszników pod wodzą Jakuba de la Gardie, którzy po przejściu pod Kluszyń stanęli w warownym obozie. W ich kierunku wyruszyło siedmiotysięczne polskie wojsko pod dowództwem hetmana Stanisława Żółkiewskiego. W większości była to jazda – husaria i lżej zbrojni kozacy. Po całonocnym marszu, 4 lipca przybyli pod Kluszyń.

- O świcie husaria zaatakowała lewe skrzydło wojsk moskiewskich. Ataki następowały jeden po drugim, oddziały po starciu wycofywały się, by umożliwić szarżę kolejnym chorągwiom. Miały godziny krwawego boju, a ciągłe ataki jazdy nie przynosiły rozstrzygnięcia. Wtedy zaatakowano prawe skrzydło moskiewskie złożone z wojsk cudzoziemskich, które stawiały twardy opór.
- Falowe ataki, w które hetman Żółkiewski zaangażował wszystkie dostępne siły, dały w końcu rezultat: Dymitr Szujski skierował do boju odwody – rajtarię stosującą tak zwany karakol. Taktyka ta polegała na tym, że oddział podjeżdżał jak najbliższej przeciwnika, po czym jego pierwszy szereg oddawał strzały

z pistoletów i wycofywał się w tył formacji, aby dać możliwość oddania strzału kolejnemu szeregowi. Moment ten wykorzystali polskie wojska – jedynie pierwszy szereg zdołał wystrzelić, gdy husaria dopadła rajtarów. Impet ataku zepchnął ich na pozostałe wojska. Dalszy napór husarii przełamał wojska moskiewskie, które zbitą masą zaczęły ustępować pola, dzięki czemu opanowano obóz moskiewski. Wtedy także udało się skoordynowanym atakiem piechoty, ostrzałem artyleryjskim i atakami jazdy przełamać obronę na prawym skrzydle moskiewskim. Piechota cudzoziemska wycofała się z walki, kryjąc się w lesie i swym obozie. Po blisko pięciu godzinach walki Żółkiewski był panem pola bitwy.

- Skutkiem bitwy było uznanie przez bojarów królewicza Władysława carem Rosji i zajęcie Moskwy przez hetmana Żółkiewskiego.

Witold Głębowski
Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie

MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010 MONETY EMISJI 2010

NOMINAŁ 10 ZŁ

metal Ag 925/1000 ■ stempel lustrzany (z wyblyszczanym fragmentem reliefu) ■ średnica 40,0 x 26,0 mm (elipsa) ■ masa 14,14 g ■ wielkość emisji (nakład) 60.000 szt.

AWERS: Centralnie stylizowany wizerunek króla Władysława Jagiełły na tle chorągwi z herbami Polski i Litwy. Z lewej strony wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej oraz oznaczenie roku emisji: 2010. Z prawej strony u dołu napis: 10 ZŁ. Poniżej półkolem napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie stylizowany wizerunek walczących rycerzy na koniach. W ich tle stylizowane wizerunki chorągwi z herbami Polski i Litwy oraz kopii rycerskich, ustawionych ukośnie. U góry stylizowany napis: GRUNWALD/1410.

Projektant monety: **ROBERT KOTOWICZ**

NOMINAŁ 2 ZŁ

metal stop CuAl5Zn5Sn1 ■ stempel zwykły (z efektem kątowym) ■ średnica 27,0 mm ■ masa 8,15 g ■ wielkość emisji (nakład) 1.400.000 szt.

AWERS: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-10, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ. W otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA, poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie stylizowane wizerunki rycerzy polskiego i litewskiego, trzymających miecze oraz tarcze, na których są herby Polski i Litwy. Z prawej strony stylizowany wizerunek rycerza na koniu, trzymającego kopię. U góry, na tle stylizowanych wizerunków kopii rycerskich, w zależności od kąta patrzenia, napisy: 1410 i 2010. U dołu, pod stopami rycerzy, leżą chorągiew Wielkiego Mistrza Zakonu Krzyżackiego. Na tle chorągwi stylizowany napis: GRUNWALD/1410.

NA BOKU: ośmiokrotnie powtórzony napis: NBP, co drugi odwrócony o 180 stopni, rozdzielony gwiazdkami.

Projektant awersu: **EWA TYC-KARPIŃSKA**
Projektant rewersu: **ROBERT KOTOWICZ**

NOMINAŁ 10 ZŁ

metal Ag 925/1000 ■ stempel lustrzany (z wyblyszczanym fragmentem reliefu) ■ średnica 40,0 x 26,0 mm (elipsa) ■ masa 14,14 g ■ wielkość emisji (nakład) 60.000 szt.

AWERS: Centralnie stylizowany wizerunek hetmana Stanisława Żółkiewskiego na tle: z lewej strony - wojsk polskich, z prawej strony - wojsk moskiewskich. Z lewej strony, na tle wizerunku wojsk polskich, wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej. Po prawej stronie u dołu napis: 10 ZŁ. Z lewej strony u dołu półkolem oznaczenie roku emisji oraz napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: M/W.

REWERS: Centralnie stylizowane wizerunki husarzy na galopujących koniach, trzymających kopie z proporcami. U dołu z prawej strony stylizowany napis: KLUSZYŃ 1610.

Projektant monety: **ROBERT KOTOWICZ**

- Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety z serii „Wielkie Bitwy” upamiętniające 600. rocznicę bitwy pod Grunwaldem i 400. rocznicę bitwy pod Kluszyńem:

w dniu 1 lipca 2010 r.

o nominale **2 zł** wykonaną stemplem zwykłym ze stopu Nordic Gold (z efektem kątowym),

w dniu 2 lipca 2010 r.

o nominale **10 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze (z wyblyszczanym fragmentem reliefu) - Grunwald,

o nominale **10 zł** wykonaną stemplem lustrzanym w srebrze (z wyblyszczanym fragmentem reliefu) - Kluszyń.